

هدفمندی و بهینه سازی

نوک پیکان

به علت مصرف شدید دولتی، بار تحقق اهداف بهینه سازی و هدفمندی بر دوش دولت خواهد افتاد.

بر اساس برنامه زمان بندی اعلام شده، اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها در ایران از پاییز سال جاری آغاز خواهد شد. با توجه به این که بخش عمده یارانه‌های پرداختی در اقتصاد ایران مربوط به حامل‌های انرژی است، نوک پیکان اجرای این طرح، حرکت به سمت واقعی سازی قیمت حامل‌های مزبور شامل فرآورده‌های نفتی، برق و گاز طبیعی خواهد بود.

پرداخت قیمت‌های تمام شده تولید حامل‌های انرژی از سوی مصرف کنندگان، مهمترین فلسفه اجرای طرح مزبور است و بر این اساس، بخش‌های تولید کننده انرژی در کشور طی ماه‌های اخیر، برنامه‌های گسترده‌ای را برای اطلاع رسانی و فرهنگ سازی در زمینه نحوه بهینه سازی مصرف حامل‌های انرژی آغاز کرده‌اند. شرکت‌های تابعه صنعت نفت از جمله شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی که مسؤلیت تأمین و توزیع این فرآورده‌ها را در کشور بر عهده دارد، شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر که تولید و توزیع برق را در اقصی نقاط کشور عهده‌دار است، از مهمترین شرکت‌های پیشرو در این زمینه محسوب می‌شوند.

دولت در عین حال، همانند بسیاری از اقتصادهای دیگر نفتی و دولتی، سهم عمده‌ای را در مجموع اقتصاد

ملی به خود اختصاص داده و این سهم روزبه‌روز در حال افزایش است. با در نظر گرفتن این واقعیت، سهم مصرف کنندگان دولتی در مصرف حامل‌های انرژی رقم قابل ملاحظه‌ای است که نادیده گرفتن آن، موجب بروز اختلال در اهداف پیش‌بینی شده در بخش بهینه سازی مصرف حامل‌های انرژی خواهد شد. کاربران دولتی در بخش‌های مختلف از مهمترین مصرف کنندگان انرژی‌های تولیدی در کشور هستند. مصرف فرآورده‌های نفتی در خودروهای دولتی و یا متعلق به نهادهای عمومی و نیمه دولتی، سهم مهمی را در مصرف فرآورده‌های نفتی در کشور دارد. در بخش گاز طبیعی، واحدهای دولتی از مهمترین مصرف کنندگان این حامل انرژی در کشور محسوب می‌شوند، اما شاید در هیچ بخشی مانند تولید برق، اهمیت الگوی تولید توسط دولت تا این حد تعیین کننده نباشد.

گاز طبیعی در بخش تولید برق

تولید برق در نیروگاه‌های بخاری، توربین گازی و سیکل ترکیبی با استفاده از گاز طبیعی صورت می‌گیرد. راندمان نیروگاه‌های بخاری با سوخت گاز طبیعی معمولاً در حدود ۳۴ درصد می‌باشد و این رقم

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۶۶ نفت سپتامبر

۶۷ اشتباهی ازدها

۶۸ تحولات انرژی

۶۸ طرح ماه

در خصوص نیروگاه‌های بزرگ به حدود ۳۸ تا ۴۰ درصد بالغ می‌شود.

راندمان در نیروگاه‌های سیکل ترکیبی نسبت به نیروگاه‌های بخار یا توربین گازی رقم بالاتری را تشکیل می‌دهد، به گونه‌ای که در این نیروگاه‌ها می‌توان راندمان‌های تا بیش از ۴۵ درصد را نیز مد نظر قرار داد.

بر اساس آخرین آمار منتشره از مصرف انرژی در کشور در سال ۸۷، نیروگاه‌های تولید برق سهمی معادل ۳۵ درصد از مجموع مصرف گاز طبیعی را در کشور به خود اختصاص داده‌اند؛ ضمن این که نیروگاه‌های مزبور، مصرفی معادل ۸۸ میلیون بشکه معادل نفت خام از محل فرآورده‌های نفتی داشته‌اند.

با افزودن ارزش گاز طبیعی مصرفی در این بخش به رقم مزبور، مجموع مصرف انرژی اولیه در بخش نیروگاهی به رقم ۳۵۴ میلیون بشکه معادل نفت خام بالغ می‌گردد که از نظر حجم و سهم، رقم بسیار عمده‌ای محسوب می‌شود و بخش نیروگاهی را به یکی از سه مصرف کننده بزرگ انرژی در کشور تبدیل می‌کند.

در عین حال، به طور متوسط راندمان تولیدی برق در بخش نیروگاهی کشور رقمی در حدود ۳۲ تا ۳۴ درصد عنوان شده که برآوردها حاکی از آن است که این رقم در مقایسه با استانداردهای بین‌المللی، رقم پایینی محسوب می‌شود.

مفهوم این ضرایب آن است که به ازای هر یکصد واحد انرژی اولیه تحویل شده به نیروگاه‌های برق کشور، تنها حدود ۳۳ واحد آن تبدیل به برق شده و حدود ۶۷

بخش حمل و نقل

بخش حمل و نقل از مهمترین زیربخش‌های مصرف کننده انرژی، به خصوص فرآورده‌های نفتی در کشور می‌باشد که سهم غالب دولت در سیاست گذاری حوزه مصرف در این بخش مشهود است. سیاست‌های تولید خودرو در بخش صنعت کشور، مستقیم و غیرمستقیم از سوی دولت تنظیم و ارایه می‌شوند. در بخش کلان، سیاست‌های حوزه حمل و نقل دولت از طریق نهادهای عمومی متولی این بخش مدیریت را در دست دارد. ترکیب بهینه ارایه خدمات حمل و نقل در سطوح شهری و برون شهری، عاملی مهم در این بخش است که می‌تواند سهم بسزایی در بهینه سازی مصرف انرژی بخش حمل و نقل داشته باشد.

در بخش تجهیزات، مسئولیت ورود و عرضه کالاها و تجهیزات مصرف کننده انرژی از مبادی تولیدی و وارداتی به کشور، مجدداً با دولت است.

وضع محدودیت بر تولید کالاها و تجهیزات مصرف کننده انرژی با راندمان پایین در کشور

نظیر همین تحلیل‌ها در خصوص جایگاه دولت در بخش‌های صنعت و کشاورزی کاربرد دارد. در چنین شرایطی

دولت را باید تأثیر گذارترین عامل در اجرا و تحقق اهداف کلان طرح هدفمندی یارانه‌ها و بهینه سازی مصرف انرژی در کشور دانست؛ طرحی که در اولین مراحل اجرا، زیرمجموعه‌های دولت را به عنوان بزرگ‌ترین بازیگر حوزه انرژی در کشور مشمول تبعات خود خواهد ساخت. ■

واحد آن در قالب انرژی‌های هدر رونده پرت می‌شود. از سوی دیگر، از برق تولیدی در نیروگاه‌های برق، ۲۰ درصد آن در هنگام انتقال از طریق شبکه ملی برق به صورت گرما اتلاف می‌شود.

ارزش انرژی اولیه اتلاف شده در این بخش رقمی معادل ۳۴ میلیون بشکه معادل نفت خام برآورد می‌شود. بر این اساس، مجموع اتلاف انرژی در این بخش، رقمی در حدود ۲۷۲ میلیون بشکه معادل نفت خام خواهد بود.

محاسبات مربوط به اتلاف انرژی تنها در بخش نیروگاهی است، اما باید توجه داشت که سهم دولت در مصرف انرژی تنها محدود به این بخش نیست. با توجه به سهم غالب مستقیم و غیرمستقیم دولت در اقتصاد ملی، باید سهم عمده در تحقق اهداف سیاست‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی را همچنان به دولت داد.

بخش خانگی و تجاری

در بخش‌های خانگی و تجاری که از مهمترین بخش‌های مصرف کننده حامل‌های انرژی در کشور محسوب می‌شوند، مصرف انرژی مربوط به ساختمان و تجهیزات است. در بخش ساختمان، متولی اعمال استانداردهای لازم برای بهینه سازی مصرف انرژی ساختمان در هنگام ساخت، دولت و نهادهای عمومی وابسته به آن مانند نظام مهندسی و شهرداری است.

و اعمال تعرفه‌های وارداتی قابل ملاحظه برای واردات کالاها دارای راندمان مصرف انرژی پایین از مبادی وارداتی به کشور از دیگر سیاست‌های قابل اجرا توسط دولت برای کنترل و بهینه سازی روند مصرف انرژی در بخش خانگی و تجاری - به عنوان یکی از مهمترین مصرف کنندگان انرژی در کشور - می‌باشند.

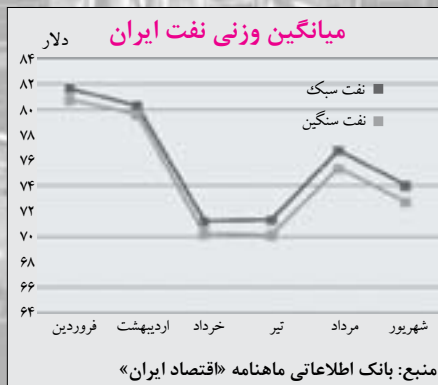
نفت سپتامبر

گزارش «اقتصاد ایران» از بازار جهانی نفت

بررسی هواشناسی خود اعلام کرده، اگر چه از شدت طوفان ایگور کاسته شده و این طوفان از آتلانتیک شمالی به سمت غرب در حال حرکت است، اما حرکت طوفان جولیا در قسمت غربی اقیانوس آتلانتیک می‌تواند خساراتی را به تأسیسات نفتی این منطقه وارد سازد که این تغییرات جوی و خسارات حاصله قیمت تمام شده نفت آمریکا را دستخوش تغییر خواهند کرد.

بر تولید کنندگان و پالایشگران نفت در منطقه بر جای گذاشت. در بورس نیویورک، قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت برای تحویل در ماه اکتبر با ۳۹ سنت کاهش به بشکه‌ای ۷۶/۸ دلار رسید. این قیمت در طول معاملات روز مورد نظر تا سطح بشکه‌ای ۷۹/۹۹ دلار صعود کرده و تا بشکه‌ای ۷۶/۲۱ دلار کاهش یافت. همچنین در بازار لندن، قیمت نفت خام برنت دریای شمال با ۶۰ سنت افزایش به ۷۹/۰۸ دلار در هر بشکه رسید.

در روز ۱۳ سپتامبر و در پی اعلام شرکت Enbridge مبنی بر احتمال راه اندازی زودتر از موعد خط لوله نفت کانادا به ایالات متحد، قیمت نفت در بازار آمریکا اندکی کاهش یافت. این خط لوله روزانه ۶۷۰ هزار بشکه نفت خام را از کانادا به آمریکا صادر می‌کند. طی هفته اول سپتامبر، جریان صادرات از طریق این خط لوله به دلیل نشت نفت قطع شد؛ حادثه‌ای که تأثیر قابل ملاحظه‌ای

منطقه	نفت سبک	نفت سنگین
آسیا	۷۴/۰۹	۷۲/۴۴
شمال غربی اروپا	۷۴/۰۸	۷۳/۶۸
مدیترانه	۷۳/۳۳	۷۲/۱۳
آفریقای جنوبی	۷۴/۰۸	۷۳/۶۸
میانگین وزنی	۷۴/۰۲	۷۲/۷۴

یادداشت: متوسط اول تا ۱۴ سپتامبر استخراج: «اقتصاد ایران» از امور بین‌الملل شرکت ملی نفت